

Grund, nemlig af Hensyn til Sagens Fortid, idet der med de tidligere Kommissionsresultater i Erindring herskede Tvivl om, at der kunde bygges paa Vestkysten.

Kommissionen argumenterer vidtløftigt mod at bygge paa Sandbund, naar man da ikke absolut er tvunget dertil. I det hele er denne Betænkning en alvorlig Advarsel mod Dilettanteri, naar man skal gaa i Lag med et saa stort Arbejde. Den udtaler, at man skal bygge paa fast Bund, paa Ler eller Kalk, fordi det kun er denne Bund, der kan give Havnebygværkerne Stabilitet, og fordi Udgifterne ved Vedligeholdelsen paa den Maade bliver mindst. Den udtaler endvidere, at Vestkysten i Almindelighed er flad og sandet og derfor ikke egner sig til Bygning af Havne. Derimod fremdrager den de to Pynter, Hirtshals og Hanstholm, som vel egnede til Havneanlæg, fordi Pynter har den Egenskab, at de holder sig selv fri for Sand. Der findes fast Bund ved Hirtshals, nemlig Ler, ligeledes ved Hanstholm, hvor der er Kalkklipper. Endvidere er Pynter lette at besejle, idet et Skib, hvis Anduvningen af Havnen mislykkes, lettere kan klare sig fra en Pynt end fra en Havn, der ligger i en Bugt, det vil i sidste Tilfælde under en Storm være mere udsat for at strande.

Om Strømforholdene udtaler Kommissionen sig paa en mere beroligende Maade, end man er vant til at høre. Den gør Rede for, at der kan være en voldsom Strøm ind mellem Revlerne, idet Braadvandet, som brydes og kastes ind mellem Revlerne, skal ud igen, hvad der kan give en meget stærk Strøm, men den egentlige Havstrøm er derimod efter Kommissionens Anskuelse ikke særlig stærk og naar langt fra den Styrke, som Strømmen f. Eks. kan have i Sundet og Bælterne. Dette begrundes ogsaa ved praktisk Erfaring, idet et Stykke Vrag, der flyder i Havet, ikke passerer med synderlig stor Hastighed.

Ligeledes udtaler Kommissionen sig om Høj- og Lavvande. Man har nemlig i mange Aar foretaget Maalinger af dette Forhold ved Hirtshals, og det har vist sig, at Højvande paa over 1 m yderst sjældent forekommer. Derimod advarer Kommissionen meget stærkt mod at bygge paa Sand og lægger ogsaa al mulig Vægt paa Vesterhavets Styrke, den Højde og Styrke, Bølgerne kan faa og Nødvendigheden af at tage Hensyn dertil ved Havneværkernes Anlæg. Som Følge deraf maa man paa Vestkysten have meget længere Havne-

moler end andre Steder. Ved en Stejlkyst, som f. Eks. ved Helshage og delvis ved Hirtshals, kan man uden Fare for Tilsanding gøre Havnen omtrent saa lille, det skal være, idet den neutrale Linie ligger meget nær ved Kysten. Det er noget, der er fremdraget af Kommissionen, og som grunder sig paa Studier af den italienske Havnebygger Cornaglia. Ved den neutrale Linie forstaas en Linie, som tænkes draget gennem de Punkter udenfor Kysten, hvor Sandpartiklerne ikke drages op mod Kysten og ikke ud mod Dybet, men holdes i Ligevægt, og ud over den Linie maa en Havnemole altid naa, hvis der ikke skal risikeres Tilsanding. Men her ligger altsaa den neutrale Linie nær ved Kysten, og af den Grund behøver Havnemolen ikke at være saa lang, men paa Vestkysten tager Bølgerne Braad paa meget større Dybde end i andre danske Farvande. Derfor maa Havnen føres ud til større Dybde. Endvidere skal et Skib have mere Stræk for at løbe Parten af sig, end ellers anses for nødvendigt i andre danske Havne. Derfor bliver lange Moler nødvendige af Hensyn til Besejlingen.

Man maa overhovedet om Vestkysthavnekommissionens Betænkning sige, at den er et Værk af megen Lærdom forbundet med den praktiske Erfaring, og der er Grund til ogsaa fra dette Sted at sige Kommissionen Tak for det lykkelige Resultat, den er kommet til. Ministeren udtalte ved Fremsættelsen af Lovforslaget, at de Tal, han tidligere havde haft at støtte sig til, angav helt andre Summer end dem, der kom frem i det private Forslag i sin Tid, og at han derfor var berettiget til at udtale en Tvivl om det private Lovforslags Holdbarhed i finansiell Henseende. Ministeren har Ret i, at de Tal, han tidligere har faaet fra Vandbygningsvæsenet, og som han sikkert overvejende maatte støtte sig til, var andre end vore. Men dertil vil jeg sige, at Vandbygningsvæsenet som saadant har ikke tidligere selvstændigt undersøgt dette Spørgsmaal. Vandbygningsvæsenets Slutning om Vestkysthavnene byggede i alt væsentligt paa Kommissionsbetænkningen af 1897.

Jeg vil ogsaa udtale en Tak til Vandbygningsdirektøren, som var Formand for Kommissionen, fordi Sagen for ham har været stor nok til, at han har kunnet lade sig overbevise af Forholdene og af de Erfaringer, der er dragne frem for Kommissionen, saa at han har kunnet arbejde sammen med den paa Tilvejebringelsen af